

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Pyydettyinä asiantuntijalausuntona ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta biotekniikan neuvottelukunta esittää seuraavaa:

Biotekniikan neuvottelukunta pitää direktiiviehdotusta tärkeänä hankkeena, jotta jäsenvaltioiden välillä olevat erot sääntelytasoissa saadaan poistetuksi ja tieteellisissä kokeissa käytettävien eläinten suojelua vahvistetaan. Neuvottelukunta pitää erittäin kannatettavana ehdotuksen lähtökohtana olevaa 3R-periaatetta eli eläinkokeiden vähentämistä, korvaamista muilla menetelmillä ja parantamista siten, että eläimille aiheutuu mahdollisimman vähän kipua ja kärsimystä sekä eläinten hoidon, kohtelun ja hyvinvoinnin parantamista.

Suomen nykyinen koe-eläinlaki säättää eläimille suoritettavista toimenpiteistä samassa linjassa direktiiviehdotuksen kanssa. Uutena asiana ehdotuksessa vaaditaan eläinkokeita suorittavan henkilöstön jatkuvaa kouluttautumista, ja kelpoisuus kokeiden suorittamiseen muuttuu määräaikaiseksi. Molemmat ovat kannatettavia toimenpiteitä. Uutta on myös ehdotus ohjelmien perustamiseksi lopetettujen eläinten elinten ja kudosten jakamiseksi. Tämä vastaa kudosbiopankkitoimintaa, jonka seurauksena saattaa olla laajamittaisia ja uusia resursseja vaativia näytekeryksiä. Lopetettujen eläinten kudoksia ja elimiä voidaan jakaa normaalin tutkimusyhteistyön puitteissa.

Direktiiviehdotuksessa on lisätty eläinkokeisiin liittyvää valvontaa, arviointia ja raportointia tasolle, jota Suomessa jo nyt yleisesti noudatetaan ja jota neuvottelukunta pitää riittävänä. Ehdotuksessa esitetään, että valtakunnallisen eettisen komitean lisäksi koe-eläinlaitoksiin tulee perustaa eettisiä arviointielimiä. Tämä antaisi laitoksille mahdollisuuden tarkemmin valvoa omaa koe-eläintoimintaansa. Toisaalta kaksinkertainen eettinen valvonta aiheuttaisi koe-eläinlaitoksissa uudelleenjärjestelyjä ja lisäisi resurssien tarvetta. Nykyinen valtakunnallinen järjestelmä toimii erittäin hyvin.

Ehdotuksessa esitetään myös kansallisen viitelaboratorion perustamista 3R- menetelmien validointia varten, mikä on kannatettavaa. Direktiiviehdotuksen vaatimusten toteuttaminen aiheuttaa jonkin verran lisäkustannuksia esimerkiksi laitteistojen ja tilojen uusimistarpeiden vuoksi. Nämä investoinnit eivät kuitenkaan muodostu merkittäviksi, koska Suomessa nykykäytäntö on lähes ehdotuksen vaatimusten mukainen.

Neuvottelukunta pitää ehdotuksen keskeisiä periaatteita onnistuneina, joskaan ehdotetut muutokset eivät aiheuta Suomessa merkittäviä toimenpiteitä, sillä maassamme seurataan nykyisen koe-eläinlain lisäksi EU:n suosituksia, jotka ovat samassa linjassa direktiiviehdotuksen kanssa.

Helsingissä, 16.2.2009

Anu Jalanko
Biotekniikan neuvottelukunnan jäsen

Kimmo Pitkänen
Biotekniikan neuvottelukunnan puheenjohtaja